

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 276. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 28-го листопаду 1939.

No. 276. Jersey City, N. J., Tuesday, November 28, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІЛЬНА Й НЕЗАЛЕЖНА УКРАЇНА — ЦЕ СПРАВА СВІТОВА Й АМЕРИКАНСЬКА

Без неї не буде світового замирення, значують американські бесідники на протисовєтським масовім вічу в Нью Йорку.

НЬО ЙОРК. — Двадцять кілька соток присутніх, зібраних на протестатійнім протисовєтським вічу, виповнили вщерть історичну галю „Купер-Юніон", щоб на тому місці, де колись великий Лінколн ставив в обороні гнетених, піднести голос протесту проти поневолення України окупантами, зокрема щоб запротестувати проти совєтського наїзду ще й на західно-українські землі й гноблення України червоною Москвою.

„Ваша справа, це також і моя справа".

Такими словами зачав промову Людвиг Лор, редактор міжнародного відділу часопису „Нью Йорк Пост", відомий знавець європейських справ і політичний радіовий промовець. Американська преса, казав він, мало знає про таку велику і життєву справу як українська. Сором нам признатись до того, але так є. А проте не можна навіть думати, щоб по тій світовій війні зараз за кілька літ не вибухла друга війна в Європі, якщо ця війна не закінчиться визволенням українського народу. Англія взяла собі за ціль війни звинувачення гитлеризм. Це не є розв'язка проблеми, бо нацизм є те саме, що й комунізм. Тому треба знищити комунізм і в Росії. Може мені вдасться поширити цю правду. Вірю в те, бо я вже неодноразово вилікував з того думання, що комунізм є що інше від фашизму. Коли говоримо про самовизначення народів, то пам'ятаймо, що воно мусить бути застосоване також і до всіх народів, що є під Совєтами. Злочин, що його докочано тепер на Західній Україні, це злочин Сталіна, а не тільки Гітлера. На Верховнім Совєті 2½ години вислав Молотов той злочин як „звільнення братів". Але якщо так хто би був відважився на тому Верховньому Совєті сказати слово проти такого виснаження, то певно був би розстріляний. Ось таке там було й тому треба хоч нам протестувати проти такого насильства.

„Українці повинні мати своє представництво у Вашингтоні" —

казав далі бесідник. Чому вашингтонський уряд має визнавати новий польський уряд чи чехословацький, а не визнавати уряд України? Чому не має мати свого представництва в Америці 50 мільйонів українського народу? Це певне, що кожний свобододолюбний думаючий чоловік, кожний справжній демократ в Америці, що хоче бачити Європу з новим порядком і об'єднану, хоче також бачити в ній і вільну Україну.

„Є три, а не дві воюючі сторони в теперішній війні" —

зачав на вступі своєї бесіди Роджер Шов, співробітник таких журналів як „Рівно оф Рівноз", „Літерарі Дайджест", „Корент Гісторі", відомий зо своїх радіових промов про міжнародні справи. А наперед у тій війні, казав він, не стоїть ані Англія, ані Німеччина, а та третя сторона — Совєти. Буквально без жертв і труду загарили Совєти по Україні 14 мільйонів людей, поширили даром велику територію. Знову тепер скріплюють морські бази, загарили під свої впливи Естонію, Латвію, Литву, а Фінляндію вже так якби була в їх лапках. В середній Азії червона армія підходить до місць, де є 500 мільйонів людей, які зв'язані з Англією, а які Совєти також хотіли „визволити". Так є, що Німеччина веде поки що успішну війну з Англією і її ослабляє. Але так буде, що чим довше буде вестись війна, тим слабшими будуть ставати Англія і Німеччина, а сильнішими Совєти. Англія, а виставо її правляча консервативна частина, числить на революцію в Німеччині й на зміну Гітлера Герінгом чи йому подібним. Та як у Німеччині настане революція, то вона буде комуністична. Саме на неї орієнтується Сталін, бо тоді він зможе знову без крові вступити в армію на німецькій території, щоб „допомогти німецьким робітникам". Тому революція в Німеччині дуже ризикозна. На ній готові англійські консерватисти так перерахуватись, як перерахувались на російській революції з Керенським.

„Думати про Україну — значить розумно розв'язувати ту проблему" —

казав бесідник, витягаючи з промови висновок. Хто додає небезпеку, яка грозить з боку Росії й комунізму, той мусить звернути увагу на Україну, обороняти її від втручання від Совєтів і її повну незалежність. Ніякий відповідальний політик і ніяка мірова конференція в Європі не може цієї справи лишити тепер на боці.

„Український націоналізм — це тільки вияв волі народу, а ніщо інше" —

підкреслив адв. Михайло Пізнак, відкриваючи віче як голова і в імені Комітету Українсько-Американських Організацій міста Нью Йорку. Український націоналізм, казав він далі, це ті ідеали, за які гинули давні козаки і за які гинуть нові герої. Український націоналізм — це дух Шевченка. Український націоналізм це бажання, що є подібне до того, що його мали американські націоналісти, коли боролися за волю цього краю, коли хотіли бачити Америку вільною. Тільки агенти ГПУ і провокатори дучать український націоналізм з фашизмом чи нацизмом, з якими він не має нічого спільного.

„Розстрілювали тих, що українизували" —

казав Дмитро Галич, головний рек. секретар У. Н. Союзу, виголошуючи мову по українськи. Це так поведилося червоною Москвою, казав бесідник, з нашими братами у Великій Україні, як її „визволяла". Завела урядово „українузацію", щоб потім легше й скоріше винищити тих, що налягали на чужий елемент, щоб навчався хоча чихати і писати по українськи. Цілі села виселяли з України, щоб на місці українського селянина спровадити неукраїнський елемент. Землю ніби роздавали, щоб її забрати назад і загнати нарід до колхозів, щоб там працював як на панщині. Для нас неволя — це неволя. І тому влада Москви в Україні є для нас ярмом. І тому українським нарід ніколи не погодиться з московською окупацією, як і з іншими окупаціями, а ви-

знаєть тільки українську владу, ним самим настанову, і з президентом, якого вибере сам наш нарід по своїй волі. Польща гнобила нас тепер 20 років, а не видержала у війні навіть 20 днів. Те саме буде з Совєтами. Їх розгром неминуний.

„Гноблення українців спричинило упадок Польщі" —

доказував англійською мовою Роман Лапіка, співредактор журналу „Трайдент". Польща, казав він, навіть у тій останній хвилині, коли вже наступав ворог, замість думати про його знищення, внаслідок тисячі українців, з яких багато розстріляно. Внутрішня хвороба зіла Польщу. Те, що вона не могла поставити внутрішнього фронту в обороні, було головною причиною того, що вона не могла устояти. Упадок Польщі не дав волі Західній Україні. Совєтське „звільнення" означає, що Західна Україна стала такою самою московською колонією, якою була досі Велика Україна. Бесідник змалював, як входили азіатські полки на землі Західної України і як українських патріотів треба було тисячами відкати перед тими „визвольниками", що досі ніколи не журилися долею західно-українських земель, коли на тих землях лютувала польська пацифікація. Замучені, Московію наші герої, письменники й патріоти, та мільони тих, що згинули від голоду, зважають нас до дальшої боротьби з большевицькими катями.

„Американська опінія мусить взяти під увагу наші протести" —

підкреслив Степан Шумейко, редактор „Юкрейнієн Віклі", говорячи англійською мовою. Досі вона була байдужа супроти того, як українці в Америці протестували проти насильства. Навіть тоді, коли мільйони українського народу гинули з голоду під Совєтами, американська преса подавала, що нема голоду в Україні. Бесідник піднімає твердження відомим цитатом. І визначних бесідників тяжко нам було дістати для оборони України, бо всі вони „політикери", а нас в Америці замало, щоб вони були зацікавлені при виборах нашими голосами. Та є вже і тут зворот до ліпшого. Вже Росія перестає бути „демократією" і вже дехто з американців незалежно орієнтується, коли пише, що „Гітлер і Сталін зробили з Польщі знаменну мученицю", себто зробили мученицю ту, що інших мучила. Москва була завжди найбільшим ворогом вільної України і таким далі остається. Ми мусимо бути в зв'язку з старим краєм і з нашими представництвами в Англії й Франції й разом вести спільну акцію. А Америці треба пригадувати, що це її моральний обов'язок боронити самостійну Україну, бо висказане Вилсоном зобов'язання про самовизначення відноситься також і до України.

„Спілка Сталін-Гітлер загроза цивілізації" —

зачав на вступі своєї промови Володимир Душин, редактор „України" і „Трайдента". Сталін волів союз з нацистами ніж з демократами. А Гітлер, хоч творив протикомуністичний блок, подав руку Сталінові. Москва завжди нищила українство. За рублі ширила московське фальшиве Галичину. Радувалась, як упала Карпатська Україна. Знищить тепер і справжнє українське життя в Західній Україні. Вже те, що не маємо вістей з нашої землі, вказує ясно, що там зле. А те, що комуністичні газети випускають про „ворогів народу" в Західній Україні, та що воєнний начальник Тимошенко видає відозву проти „українських націоналістичних бандитів", що нищать червону армію, вказує, що на рідних землях є спротив проти влади червоних наїзників. Оті всі „сонечка ясні", це вимушені чекістами похвали. Між тими, що мають представляти представників нашого народу, не видно наших відомих патріотів і борців. Нові „визвольники" вже завели російську мову по школах і повизволили передові українських діячів у глибокі Совєти чи на Сибір. Та протестуючи проти ося того московського окупанта, маємо водночас протестувати і проти гітлерівської інвазії, бо Німеччина забрала Лемківщину і Холмщину.

„Треба повести широку пропагандну акцію в обороні України" —

підкреслив адв. М. Пізнак, відчитавши протестатійні резолюції. Бесідник вівзав-тих, що є проти резолюцій, щоб асти, бо знав, що є й большевики на галі. Не було ні одного голосу проти. Заряджуючи збірку, зазначив, що гроші, які остануться по покритті розходів, будуть ужиті на нашу акцію в Америці. Згадав за большевицькі летючки, що їх розкидувано, а також за те, що знайшлася така одна українська газета, що відмовляла зібранням українським організаціям права влаштовувати отсе протестатійне віче. Бесідник, як провідник віча, виявив радість, що наш загал прибув на наскорі скликання віче так масово й так гарно себе повів, бо це є демократична й достойна відповідь усім тим руйніникам, що хотіли вносити в наше життя анархію. Це для нас, тут роджених, казав бесідник, величезна підпора, коли бачимо такий ентузіазм і таку віру в чесність і правильність нашої роботи.

Віче відкрито відспіванням „Май контри", а закінчено українським національним гімном „Ще не вмерла України".

МАТИ 2 ДІТЕЙ ГРАБУЄ

Поліція арештувала в нью-йоркській ділянці Бронкс 18-літню Джозефіну Маріно під закидом, що вона пару годів передтим напала з якимось узброєним чоловіком на одну крамничню цукорків і ограбила її на 30 доларів. Вона живе з чоловіком і двома дрібними дітьми в бідному мешканні й дістає 55 доларів місячної допомоги.

БАГАЧКА ВДАВАЛА ВБОГУ

При обшукуванні маєтку, о-ставленого при смерті вдовою Женет Лінколн, котра плати-

ла своїм кривнякам за мешкання всього 5 доларів тиждень, бо, мовляв, вона була вбога, знайшли, що вона мала в банкі в банку 279,000 доларів, а крім цього \$3,300 на дрібних щадничих книжечках.

ВТЕЧА ВІЗНІВ

7 в'язнів на в'язничній фермі повіту Догерті в Джорджії зв'язали своїх сторожів кусками простирадла і втекли в авті начальника сторожі.

Провідником шайки є один в'язень, що має відсиджувати до смертну в'язницю за вбивство.

ТРАГЕДІЯ МІЖ ДІТЬМИ

У Лос-Анджелесі, Каліфорнія, три хлопці у віці 8 до 11 років прийшли помагати 13-літній Колін Лінтон мити миски, щоб вона могла з ними бавитися. Оглянувши, як це вони витирали миски, дівчина заявила: „Це не добре і, як ви не поправитесь, я не буду з вами бавитися". По тих словах вона зайшла до другої кімнати, взяла батьків револьвер і жартом прицілилася до них. Потягнула за курок, гримнув револьвер, і один 9-літній хлопчина упав на землю неживий.

ЛІКУЄ ПТАХІВ ВІД КАТАРУ

Томас Волш, президент товариства для годівлі кліткових птахів, що відкрило виставу таких птахів у Нью Йорку, сказав газетарам, що він запобігає зараженню пташків катаром від відвідувачів в цей спосіб, що дає їм заживати трохи алкогольних трюнків. Він додав, що краплина алькоголю додає пташкам чепурності й жвавості, потрібних на виставу.

ЩЕ ГИНУТЬ ВІД БУТЛЕРСЬКОГО МАЙНЕРСТВА

Що бутлерське добування вугля ще не перевелось, показалося, як два такі майнери, 23-літній Осип Кунтис і 48-літній Джордж Кравліс, згинули в Шенандоа, Па., під румовищами обваленого проходу до копальні. Коли їх добуто по шість-годинних розкопках, лікарі ствердили, що вони згинули моментально, придушені масою землі.

Багато старих майнерів мусили взятися за безправне добування вугля, коли втратили роботу через загальне безробіття. Цього року в цій околиці згинуло, кажуть, коло п'ятдесят таких майнерів.

ПЕРЕЧИСТАТЬ КАНАДІЙСКУ АРМІЮ З ФІЗИЧНО СЛАБИХ ОСІБ

Канадійське міністерство краєвої оборони проголосило 9 листопаду, що буде переводити якнайгостріше медичні оглядини більш як 40,000 недавно асерованих новобранців, які на підставі найновішого розпорядку мають бути ступнені вислані на бойовий фронт у Франції.

Згаданих вояків будуть оглядати при допомозі експериментів, щоб розслідити можливі грудні недомогання в них і кожну експериментальну будуть екзамінувати досвідні експерти радіологісти.

На підставі їхніх діагностичних оглядин Канадська Військова Медична Колегія пічне пересілення новобранців. Крім наведених розслідів будуть також розсліджувати, чи новобранці не мають початків цукровиці, запалення нирок (нефритис) та інших ниркових недуг. Учні спеціалісти будуть розсліджувати, чи в новобранців нема недомогання вух. Ці розсліди стали тому konieczні, що по вибуху війни, в 21 дні, призначених на мобілізацію, було замало часу, щоб усі ті медичні розсліди перевести.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ СОВЄТАМИ І ФІНЛЯНДІЄЮ ЗРОСТАЄ

МОСКВА. — Відносини між Совєтами і Фінляндією в останніх днях так погіршилися, що зірвання дипломатичних зносин, а навіть мілітарний конфлікт став дуже правдоподібний. Совєтське офіційне радіо гострими словами закидало Фінляндію, що вона провокаційно поводить ся; що фінська артилерія вистрілила на совєтський бік сім вистрілів і вбила 4 совєтських вояків, а декількох ранила. Прем'єр Молотов завізав до себе фінського посла і вручив йому урядову нову, в якій говорить про гарматні стріли фінців, та в рішучих словах домагається, щоб фінська армія усунулася з границі в глибоко краю.

МУЖНЯ ПОСТАВА ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінський уряд заперечив, начебто фінська артилерія стріляла на совєтський бік; також урядові кола заявили, що це виключене, щоб Фінляндія усувала своє військо в глибоко краю та залишала границю безоборонною. Фінляндія усуне своє військо, що числить коло 300,000, щойно тоді, коли те саме зроблять Совєти, кажуть фінці. В поважних колах навіть піддають таку думку, що коли Совєти твердять, що їх армія не почувается на границі безпечно через близьке сусідство фінської армії, то найкраще буде для Совєтів, коли вони заберуть свою армію в глибоко краю, а фінців залишать у спокою.

ЗАТОПЛЕНО ПОЛЬСЬКИМ КОРАБЕЛЬ „ПІЛСУДСКІ".

ЛОНДОН. — Англійська адміраліція ствердила, що польський пасажирський корабель „Пілуздукі", що по розвалі Польщі знаходився під командою англійців, пішов під воду. Він натрапив на міну, або сторпедувала його німецька субмарина. На кораблі було два вибухи, що затрясли ним до самих основ. Від другого вибуху корабель почав поспішно потопати. Згинуло коло десять осіб, серед них капітан Станкевіч, який до останку залишився на кораблі. Опісля скочив у воду, але вже не виплив.

Англійська адміраліція потвердила також затоплення другого, англійського, корабля, „Ревалпінді", 16 і пів тисячі тон містоти, що хоч був торговельний, то мав на собі сильні протиоборонні гармати. На ній згинуло коло дві і пів сотки людей. Крім того затоплено ще інший, півтора тисячі тон, корабель.

ЧЕЙМБЕРЛІН ПРО НОВУ ЄВРОПУ.

ЛОНДОН. — Прем'єр Чеймберлін виголосив у парламенті промову, в якій сказав, що по переможнім закінченні війни Англія за своїми союзниками візьметься до перебудови Європи на нових засадах, у яких не буде гнету, не будуть люди збрітись до зубів, ніхто нікому не буде загрожувати; мирно будуть люди обмінюватися своїми продуктами та пануватиме загальний добробут. Чеймберлін також говорив, що кожний нарід матиме в нутрі такий суспільний устрій, якого буде собі бажати, але той устрій не буде змагати загрожувати іншим народам. Ближче про той новий європейський лад Чеймберлін не хотів говорити, бо казав, що наперед треба побороти нацистичний режим, побудований на насильстві.

Про нові німецькі міни Чеймберлін говорив, що вдалось уже англійським знавцям відкрити їх тайну і тепер англійські інженери придумують протиохорону.

СОВЕТИ ПРИЗНАЛИ ПІДБИЙ ЕТІОПІЇ.

РИМ. — Совєти послали до Італії свого нового амбасадора. В повноважності амбасадора титуловано італійського короля як „короля й імператора". Назву „імператора" італійський король прийняв по підбобою Етіопії. Кожна держава, що признає цей титул, признає також етіопський підбій.

ІТАЛІЯ ЧАСТИННО РОЗПУСКАЄ ВІЙСЬКО.

РИМ. — Італійський військовий штаб уважав за відповідне розпустити на зиму декілька річників. Знавці обчислюють, що разом розпущено в Італії коло 300,000 війська. На цей крок Італія рішлась тоді, коли Франція забрала з італійської границі чимало війська й тим відпружила італійсько-французькі відносини.

АЛІАНТИ СТВОРИЛИ ЕКОНОМІЧНИЙ КОМІТЕТ.

ЛОНДОН. — До якої міри економіка грає роль у війні, показує те, що аліанти створили на час війни спільний економічний комітет, що буде заряджувати економікою обох країв. На чолі того комітету станув англійський громадянин французького походження, Моне. Комітет цей буде міститись у Лондоні і звітдам заряджуватиме економічними добрими Англії і Франції.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

З Киянів належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоча мати своє оголошення.

Тел. „Свобода”: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БРАКУЄ МІЗКУ І РУК ДО ПРАЦІ

Національний удар, чи національна трагедія взагалі, є дуже добрим засобом мірення вартості нації, а в першу чергу її провідної верстви. Звичайно кажемо, що в біді пізнати приятеля. Отже в біді пізнати також і характер та розум того, що хотів би вести інших. Того, що вимагає, щоб іти за його прикладом.

Кожний удар є для нації, чи навіть громади, добрим наукою, бо дає змогу поглянути на провідних людей і їхню роботу ясними очима. Тяжка ситуація дає змогу приглянутись до подій і осіб більш критично. А перед провідними людьми оставить питання: Шо ви думаєте у тій важливій годині й що робите?

У такому положенні опинились тепер усі ті наші люди, тут і в Європі, що займають відповідальні місця в нашому народному житті, а також ті, що „формально” не стоять „при владі”, але зачисляють себе до „мізку нації”.

Коли порушуємо цю важну справу, то, очевидно, маємо тут на приміті в першу чергу ту землю, на якій ми самі живемо, себто нас усіх в Америці. Нам здається, що ми маємо тут уже доволі поважне число наших передових людей з старшої генерації й з молоді, що повинні вважати наше життя спільною власністю, над якою формуваним треба усім нам працювати. Зокрема тим, що рахуються інтелектуальними силами. Але чи так воно є? Хто переглядає нашу пресу в Америці, той під тим оглядом дуже розчарується. Він переконується, що наша „еліта” зуживає такі дуже мало мізку на те, щоб при допомозі преси (а це ще найпростіший засіб) впливати на формування певних думок, що допомагали б розяснювати певну ситуацію, чи підносити нашу активність. Що більше. Є навіть слідний занепад у реакції на наскрізь погані сторони нашого життя, на такі випадки, що наносять удар характерові й моралі американських українців. А це дуже нездорове явище, бо через те нераз безкарно гуляє, як от тепер, усяке шумовиння...

Підвести наше народне і політичне життя на вищий шабель — це в першу чергу завдання нашого американсько-українського мізку. Коли кажемо, що український нарід знайшовся в дуже критичнім положенні та що зокрема знайшлася в ньому й українська імміграція в Америці, то це є саме та пора, коли є нагода виказати нашому „мізку” і характерові, що ми годні з себе видобути, що — творити. Бо самих редакційних статей тут замало. Треба ширшої активності. Більшого числа мізків і більш руку до конструктивного праці.

В. Будзиновський.

КНЯЖА ПЕЧАТЬ

(Небилиця).

Пару днів після їх розмови розійшлася між людьми чутка, що в печерах гошівського замку старий Печер знайшов якесь писмо на вичиненій ослиній шкірі. На тій шкірі тому триста років жрець-ворожбит списував свої віщування. Не все ж було прочитати, бо пліснь сильно зіла писмо. І фарба сильно поблідлила. Добре прочитати ж було тільки ворожбу, що коли княжити буде князь голомозий, то прийде повітря і виведе всіх людей князівства. То буде, як не холера, то чума.

Голова князя Болеха була бліда, як колоно. Не диво, що в народі пішов жак.

Люди шукали між собою: — Через нашого князя мусимо вижити! Хто з нас лишиться? Може й ніхто!

Пару днів пізніше розійшлася ще дивніша чутка. Перший раз чутка вийшла з уст Зашка. Та вона так скоро облетіла всіх людей князівства, що ніхто не годе був похопитися, звідки та чутка вийшла. Коли той, що її вчув від Зашка, розказав другу, не минуло й чверть години, як ту, ним самим поширювану чутку, приніс йому хтось інший. Говорено так:

„Коли старий Печер сидів під скалою край гошівського лісу, скала коло нього з лотомом трісла і розступилася. Зробилася печера. З печери виступив старець з великою, як сніг біленькою бородою. Старець промовив:

— Любий мій Печере! До тебе вислали мене боги. І наші християнський. Тебе вони вибрани, щоб ти людство спас від загибелі, яка наближається скорою ходою. Тепер же не скажу тобі, яка буде твоя робота і який то буде порятунок. Кожного четверга, як ти прийдеш сюди, виїду до тебе. Тоді скажу тобі божу волю. Збери людей і скажи їм, що від мене вчуєш.

Печер згодився бути посередником між людьми і божою силою. Тим він в очах народу став святим. В четвер під скалою зійшовся нарід з найдавших сторін князівства. Старець переказав святому Печером, що ще пора, бо небезпека ще далеко. Що лю-

РОСІЙСЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ ТА УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЕМА

Росія сильна не сама собою, а слабкістю своїх сусідів. Ця думка, сказана про московську політику в 18. віці, справдилася на наших очах. Москва, наслідком сприятливих для неї обставин, здобула майже без бою велику територію від румунського кордону до Фінляндської затоки Балтійського моря. Західна Україна, Західна Біла Русь, Литва, Латвія й Естонія вже опинилися під московською пятою. На черзі московської експансії стоїть Фінляндія а може й Швеція та Норвегія. Ідею царського уряду, що прямував до відкритих, незамерзаючих портів океану в Норвегії, перебрала більшовицька Москва, щоб мати свою державу від Тихого океану аж до Атлантики.

Не своєю силою придбала більшовицька Москва західні українські землі та білоруську землю, а лише завдяки Німеччині, що знищила польську армію. Також три балтійські держави — Естонію, Латвію та Литву Москва взяла під свою „охорону” тільки тому, що Німеччина занята війною з Англією та Францією. Але на тому не кінець. Більшовицька Москва при першій сприятливій нагоді вдарить на Балкан і захоче стати твердою ногою на Босфорі та в Дарданеллах. Нехай лише кривавиться західна Європа в лютий борні, а тимчасом московська гієна буде „збирати народи і землі”.

Ще в 18 столітті українські політичні провідники бачили, що небезпека московського „натиску на захід” і попереджали тих, кому це відати належало. Гетьман-емігрант Пилип Орлик у своїх численних листах до міністрів та королів західної Європи писав про московські плани на опанування Європи. Орлик доводив політикам французьким, шведським, турецьким і польським, що в їх власному інтересі лежить, щоб допомогли боротьбі українського народу проти москви. Але ці держави були зайняті своїми ближчими справами і не розуміли тієї небезпеки, що нависла над східною Європою. Польща ж користалася з ослаблення України і приймала, як дар від Москви, українські землі на Правобережжі. І не снілося

польським політикам, що ділячи Україну з Московією, що через пів-століття саму Польщу Москва розділить у спілці з Австрією та Прусією.

Кажуть, що історія не повторюється. Але події 20. століття в загальних рисах ніби повторюють те, що сталося в столітті вісімнадцятім.

1918 року утворилася українська держава. В листопаді 1918 р. проголошено незалежну Польщу. Як у 18. столітті, так і тепер поляки не хотіли бачити московської небезпеки. Навпаки, всі свої сили поляки вживали на те, щоб разом з Московією знищити Україну. Ще з п'ять років тому польський провідник Р. Дмовські видав книжку про польську політику і доказував, що Польща в своєму найглибшому інтересі не може допустити утворення української держави, і навіть у своїм злобнім зазісненні порівнював майбутню українську державу з „публічним домом”.

Коли Орлик писав свої прощальні меморанди до західно-європейських політичних провідників, то він зазначав, що незалежна Україна може перегородити шлях московському поході на захід. Також українська політична пропаганда в 20. віці доказувала світові, що українська держава забезпечить рівновагу в цій східній Європі. Деякі „велико-розумні” політики з цього сміялися, як з дикої фантазії, але події пішли так, як передбачали українці.

Тепер може бути кожному ясно, що Москва без панування над українським народом не мала б такої великої господарської та військової сили. Без українського вугля, без українського заліза, цукру, пшениці, без української солі, мангану, живого срібла і інших мінералів Советська Росія не була б великою державою. Треба добре пам'ятати, що свій похід на Кавказ (Азербайджан, Вірменія, Грузія) більшовицька Москва почала лише після того, коли запанувала в Україні. Союз кавказьких народів з Україною міг би дати відсіч московським завоювальницьким планам. Коли б була українська держава, то не впади б жертвою московської ненаситості прибалтійські держави і не дріжало

ЄВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА

Європейська війна на захід-

нім фронті увійшла в стадію, яку деякі знавці почали називати „кумедною”. Бо так буває, що воєнки, по однім і другим боці, забарикадувавшись у своїх фортецях, ворога майже не атакують, хіба тут і там літають літаки та трохи гукать гармати. Кажуть, що є випадки, що музика грає в одних окопах, а під такт тої музики воєнки танцюють у других, а гармати відзиваються деколи більше для „паради”, щоб часом воєнки не поснули.

Оту „кумедність” пояснюють собі всіляко. Одні говорять, що з провалом Польщі Англія та Франція втратили інтерес далі воювати. Тому ніби „пожартують” ще трохи і помиряться. Інші кажуть, що аліанти бояться атакувати німців, бо навіть колиб їм вдалося розбити їх укріплення і поклати Німеччину, то вони тільки промостять шлях більшовизмові, який з черги залізе і їхні держави. Ще інші кажуть, що обидві сторони просто бояться себе атакувати, бо вони знають, яка страшна зброя знаходиться в їх руках. Зачавши війну на „поважню”, обі сторони готові знищити себе до тла.

Дещо з тих аргументів є правдиве. Та лише дещо. Поволі виходить на яв, що аліанти, в першу чергу Англія, так далі вважає своїм найтяжким ворогом Німеччину. Так виглядає, що Англія не боїться дуже більшовизму, зате боїться Німеччини. На адресу Советів вона деколи знаходить ласкаві слова, оправдання. Зате на адресу Німеччини, чи точніше, гітлерівського режиму, вона не знаходить ні одного потурливого слова.

Всетаки, — чому на фронті либ не тепер за своє життя Швеція та Норвегія.

Це практична наука для цілої Європи, що погорджувала українською справою, як „нереальною”. Ще й тепер чути голоси в світовій пресі, що більшовицька Москва, захопивши західну Україну, „бере своє”. Але вже й великому журналісту та політику могли після того побачити, що Москва вважає за „своє” не тільки білоруські та українські землі, але й Прибалтику, цілу Європу і цілий світ.

Д. В.

спокій?

Спокій, як це показують ближчі обсервації, лиш на сухопутнім фронті, над лініями Зігфріда і Махіна. Зате війна на морі ведеться завзято і безоглядно від самого початку. А це війна на морі рішати про вигра. Бо це морем дістає і Англія і Німеччина всі сировини, харчі, різні метали, гуму, нафту, що є необхідні для ведення модерної війни. Без тих продуктів нація так ослабне, що з середини прийде заломання лінії Зігфріда, чи Махіна, обчислюють модерні стратеги. Тому на морі ведеться така жорстока війна.

Німці видно добре приготувалися до цієї війни. Не звертаючи уваги на крикливість нацистичних провідників, за тими криками німці добре все обчислили і знали, звідки прийде найбільша небезпека. Вони придумали засоби ту небезпеку стрінути. Гітлер у своєму промові раз натякнув, що німці придумали таку зброю, на яку Англія не витіме відповісти.

Цю зброю, як додумуються знавці, є „магнетні” та „повітряні” міни, які за останній тиждень затопили 22 кораблі, у тім більш половину аліантських, а решту нейтральних.

„Магнетна міна”, — це міна, насичена магнетною силою. Коли корабель переїздить понад нею, вона з дна моря піднімається догори і за дотиком з кораблем вибухає. Ті міни дехто називає „смертельними ялицями”. Ті „ялиця”, за здогадами знавців, розсипає по морі субмарина.

„Повітряна міна” — це комбінація „магнетної”. Але її не „зносить” субмарина, тільки її кидає літак на легководі. Впавши в воду, вона поринає на дно і чекає корабля. Корабель, наїхавши на неї, своїм залізом притягає її з дна до себе. За дотиком міна вибухає і його затоплює. Причина, чому ті другі міни скидають з літаків, та, що субмарина може схованою плавати тільки по глибоких водах. А міни треба засаджувати і на плитших водах. Пару днів тому німецький бомбовик у той спосіб скидав ті „повітряні” бомби при гирлі ріки Тамізи.

Англії дуже занепоєні тим новими мінами. Бо ціла сила англійців на морі. Колиб вони ту силу втратили, то

цілком були б відтіті від джерел сировини і були б уцільності здані на ласку тої держави, що ту силу на морі здобуде. Вони вже тепер почали придумувати протиборону проти тих магнетичних мін та почали будувати з дерева „замітні міни”. Корабель, побудований чисто з дерева, цієї магнетної міни не притягне. Отож англійці хочуть побудувати цілий рій малих деревляних кораблів, що матимуть також нуркові апарати. Вони їздитимуть усюди по морі та очисувати шляхи з мін.

Маючи на увазі ту морську війну, можна сказати, що європейська війна цілком не „кумедна”.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS**UKRAINIANS HERE BITTER**

3,000 Condemn Russo-German Occupation of Western Area

A resolution condemning the Soviet-Nazi occupation of Western Ukraine was adopted yesterday at a meeting attended by more than 3,000 Americans of Ukrainian descent at Cooper Union Hall, Astor Place and Cooper Square. The meeting was sponsored by the Joint Committee of Ukrainian American Organizations of Greater New York.

The resolution denounced Soviet Russia for "liquidating famous Ukrainian patriots, peasants and workers" and for "beginning the liquidation of the Ukrainian Greek Catholic and Ukrainian Orthodox churches and arresting and even executing Ukrainian priests."

Germany was condemned for "invading a peaceful country, laying waste its cities, killing its citizens, then turning over all but two Ukrainian provinces to the invading Red Army."

(The New York Times, November 27, 1939)

UKRAINIAN-AMERICANS PROTEST SOVIET INVASION

2,000 Here Demand Freedom for Russianized State

More than 2,000 Ukrainians and Americans of Ukrainian descent protested the recent alleged Soviet aggression in Western Ukraine and demanded an independent Ukrainian nation at a meeting held yesterday in Cooper Union Hall.

Persecution of Ukrainian patriots and workers by GPU agents and destruction of Ukrainian churches and the execution of priests by the Soviets were denounced in the resolutions adopted at the end of the meeting. Communists and Fascists in this country who defend the nonaggression pact and the acts of Germany and Russia also were denounced.

The meeting was sponsored by the Joint Committee of American-Ukrainian Organizations of Greater New York, of 149 Second Avenue, which includes more than forty organizations representing the majority of the 50,000 Ukrainians in New York.

(New York Herald Tribune, November 27, 1939)

теревенить, мій Боже! Не слухай того. Ти, всевидучий, лиш цього одного не віддай!

В четвер вполудне зібрався в гошівських лісах великий збиг народу. Прийшли молоді і старі; прийшли з жінками і дітьми. В руках мали, хто що годе був вхопити; хто мав у хаті і до чого мав силу. Хто не мав нічого, той вирубав у лісі доброго дубового сукача. (Дальше буде).

ОЛ. ЛУГОВИЙ
(Олександр В. Овруцький-Швабе)

ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

(ВІРА БАБЕНКО)

Ця повість з часів останньої революції в Україні й повстанської війни проти Московщини була вже друкована в „Свободі” в літі 1938. року під заголомком „За Україну”. Тепер вона появилася окремою книжкою під цим новим заголовком, щоб заспокоїти попит за цю прецікаву повість про незабутню героїку боротьби проти більшовицьких катів.

Повість оповідає про героїські подвиги справжньої людини, Віри Бабенко, провідниці повстанських загонів.

Книжка прикрашена портретом героїни.

Ціна 1 доларя.

„SVOBODA”
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

дам треба знати, скаже пізніше, аж прийде пора. Так було також другого четверга, тільки що народу зібралось вдвоє стільки.

Монахи, що до Болеха прийшли через Київ аж з Царгороду, побігли затрівожені до князя. Просили, щоб такий поганський безбожність зробив кінець, ще заки не буде запізно. Радили, щоб фальшивого святого схопити і на очах народу дати йому двацять п'ять.

Князь не мав охоти лхати пальці між двері, бо це була справа релігійна. В його князівстві було ще багато таких, що хоч християни, думали поганськи, або й були ще повними поганами. Він сам ще не був християнином, що розумів би всі християнські догми. Щоби народу непотрібно не турбувати проти себе, він їх поради одним вухом впускав, другим випускав.

Одного четверга старець з скали переказав народові устами Печера-батька, що як Болех буде далі князем, то весь народ вимре з голоду і на чуму. Нарід увірив. Погани гадали, що їх боги; християни, що їх Бог і всі святі приказують їм прогнати небезпеку. Щоби ту небезпеку прогнати, треба було князя Болеха прогнати, або вбити.

У всіх селах організувалися

ватаги озброєних сокирами, вилами, довбнями. Малі ватаги стягалися з усіх сторін до гошівських лісів, щоби відтам рушити на Болевих, князя Болеха спіймати і вбити.

Син багатого боярина, Андрій Дичка, їхав з Болехова і по дорозі понав на ватагу озброєного народу. Ватага ішла під проводом старого Печера.

— Ви куди? — спитав молодий боярин.

— Ідемо до Болехова скинути князя Болеха, щоби на його місце прийшов інший.

Разом з тою ватагою був також Зашко з донькою Параскевією. Чуєчи, що старий Печер сказав бояринові Дичці, Параскевія спитала його:

— Кого зробите князем на його місце?

— Кого, моя дитино? — відповів старий. — Якби ти над твоїми гарними устачками мала вусик, то ми тебе зробили б нашим князем. Не кого іншого, а тебе. Може воно й так складеться, що хоч ти не будеш князем, то може будеш бодай княгинею.

Старий Печер знав, що вона і його син потайно заручені. Надіявся, що колишній отаман княжої гвардії, тепер отамац повстанців і син святого, що спасе народ від старого князя і від пошесті, буде вибраний князем і, оженившись з Параскевією, зробить

її княгинею. Чуєчи ворожбу старого Печера, що Параскевія може бути княгинею, Зашко втішився. Очевидно, він це не знав того, що його донька вже змовилася з молодим Печером. Зашко мав кандидата на князівство, котрий зобов'язався взяти Параскевію за жінку. Зашко шепнув донці до вуха:

— Може вгадаєш, хто буде князем і твоїм мужем, як скажу тобі, що буде ним найкращий боярин в цілм князівстві.

Параскевія, чуєчи це, почувала в серці біль, неначе би хто вколос його. Вона вже давно сказала собі, що або Петро Печер візьме її, або камінь, прив'язавши до шиї, потягне її на дно глибокої ріки.

Параскевія була подвійно між молотом і ковалом. З одного боку був той хтось, за якого батько загадав видати її; з другого боку той, кого вона сама вибрала собі, полюбиши його. Ще гірше було з другим ковалом і молотом. Параскевія була дуже побожною християнкою. Любила Петра Печера і хотіла бажати йому успіхів у кожній його роботі. Проти того стояло її гаряче бажання, щоби він не грішив. Петро був на дорозі великого гріха, бо він нарід проти князя, щоби його вби-

Зашко зле зрозумів свою доньку, коли вона покинула безпечну хату і з ним пішла між бунтівників. Зашко гадав, що вона пішла ще сильніше підбурювати проти князя, щоби його вбили і щоби таким способом зробили місце для її жениха, поки що їй ще не відомого.

— Не дивуюся, погадав собі Зашко. — Дівка нетерпеливиться. Хотіла би раз вже мати мужа.

Так думав батько дівчини, а то було навпаки. Вона хотіла свого милого відвести від гріха; його душу врятувати від кігтів чорта. Також життя Петра було би в небезпеці, якби бунт покінчився перемогою князя. Голови всіх провідників бунту покотилися би по піску.

Параскевія, проглотившись до Петра, молила його:

— Любий мій! Не бунтуй народом. Побачиш, що твоя пімста погубить тебе. Ще й свою душу погубиш. Не гріши і інших не веди до гріха.

Петро не послушав. Сказав їй, що мусить пімститися. Виліз на скалу і промовою загрівав зібраний нарід витривати аж до кінця, поки голова князя Болеха не злетить з плечей. Параскевія впала навколішки під саїтним деревом і молила Бога, щоби гріхів Петра не вписував у чорну книгу.

— Не слухай того, що він

3 ДНЯ

ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.

Недавно товариство „студії виховання дитини“ влаштувало в Нью-Йорку свою конвенцію, на якій було прийнятих 800 представників, серед них багато відомих психіатрів і виховників дітей. На цій конвенції професор д-р Лео Каннер виголосив доклад про виховання дітей і в тім докладі, на здивування інших, гостро таврував прийнятий нині в Америці спосіб виховувати діти під мірою за вказівками книжок. Книжки, і то навіть деколи добрі, мають багато в собі таких вказівок, які не провірені дійсним життям, а створені в уяві того, хто їх писав, говорив Каннер. Тому, коли хтось сліпо йде за книжковими вказівками, може наробити дитині великої шкоди, а навіть у зародку надихнути її характер.

ЗДОРОВИЙ РОЗСУДОК.

Замість „книжкових мудрощів“ та педагогічних теорій професор Каннер поручав здоровий розсудок. Він казав, що родичі, і то навіть не дуже вчені та освічені, виховують не раз дуже добре дитину, коли керуються здоровим розсудком та інтуїцією. Зате її мами і батьки, що мають глибоке знання і високу освіту, коли занадто зачитуються в різних книжках, занадто слухають різних лікарів, чи педагогів, як з дитиною поступати — часто виховують дитину зле, роздають їй почуття та характер і пустять її так духово покалічену в світ, собі на прикрість, а дитині на нещастя.

СЛОВА КАННЕРА.

Дослівно професор Каннер сказав: „Матерям цілий час говорили різні прелегенти, письменники та всякі Томи, Дикий Гери, що, без огляду, щоб не сталося, все мати є винна. Вона була занадто гостра, або занадто потурлива; вона цілувала дитину забагато, або замало; вона не приготувала належну дитину для приходу на світ другої дитини; вона не дбала для дитини належних забавок, книжок, чи фільмових образків; вона навіть — ах, дивіть! — дала дитині цукор-рюк м'як одною їжею і другою!“

В той спосіб іронізує проф. Каннер з усіх модерних теорій виховання, та каже, що виховання дітей, як якась спеціальна наука, або професія, цілковито збанкрутувало.

РАДІСТЬ МАТЕРЕЙ.

Цей доклад Каннера прийняли матері радісно прийняли оплесками. Слухаючи його, їм немов камінь спадав з грудей. Бо вони своїм материнським інстинктом чули, що їх чуття, інтуїція та здоровий розсудок більш варті, ніж усі ті теорії докучли. Але в обличчі авторитетів, в обличчі книжкової мудроти вони не сміли того виразно сказати. Що більше, зачаровані тою модерною наукою навчання, вони проти власного чуття й інтуїції починали ті теорії приймати як щось конечне, непомильне.

Один карتونіст, Кларк, представив раз такий картун, на якому видно молоду маму, збентежену дитину, що сидить на ливані, і батька, що стоячи пильно студіює якусь книжку. Мама до дитини каже: „Пожди, пожди. Як тільки тато вичитає у книжці, що зробити, як тебе покарати за твій учинок, він тобі покаже!“

ІТИ ЗА ІНТУІЦІЄЮ.

Проф. Каннер радив іти за здоровим розсудком та за інтуїцією, себто за певною підсвідомою інтелігенцією, що

тлумачить, що добре, а що зле. Дати волю дитині, хай вона серед здорового оточення сама експериментує з життям. Помагати їй лише там, де вона себе аж надто заплуває, що не вміє знайти виходу; або знаходить вихід, але шкідливий для неї. В цьому відношенні здоровий розсудок і інтуїція є найкращим показником.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОСТОН, МАСС.

Змагання молоді до кращого.

Ми, українці, належимо до молоді імміграції в Америці. Тому мало серед нас таких, що тут родилися і „вибилися у люди“. Все таки й ми під тим оглядом не залишаємось зовсім позаду, бо чимраз частіше бачимо, як появляються тут до там українські професіоналісти, що покінчили американські вищі школи. Зокрема приємність нам справляє те, коли ті професіоналісти не цураються свого, не цураються своєї суспільності, а по можливості своїх сил працюють для неї.

До тих, що вибиваються в люди та не цураються свого, можна вчислитися і місцевого нашого молодого чоловіка, В. Берестецького, що тепер побирає науку в Бостон каледжу і там належить до найкращих учеників. Спеціальним предметом його навчання є летунство. Він уже перейшов усі потрібні іспити і на днях перейде до „сиків аеронавтики“ (трейнінг скул), а опісля правдоподібно дістане урядовий ступінь американського летунства. Дипломом він має одержати наступного року. Дали, молодий Берестецький задуває продовжувати студії в

„Гарвард бізнес скул“. Беручи під увагу його завзяття і працьовитість, можна бути певним, що він довершить свого і вибється в своїм фаху на передове становище.

Родичі В. Берестецького це теж примірні українські громадяни, які беруть активну участь у громадським житті, та цілою родиною, п'ять членів, належать до У. Н. Союзу. Ми певні також, що по скінченні студій молодий В. Берестецький не відречеться своєї суспільності, а по змозі своїх сил буде для неї працювати.

Н. Давискиба.

ВІНЧАННЯ СТАРУШКІВ.

У французькій Швайцарії, в кантоні Валліс, відбулося недавно романтичне весілля. 79-літній молодець оженився з 75-літньою молодого. Він любив ту жінку від 1888 року і хотів з нею оженившись, але не міг якось рішитися. Дівчина віддалася за другого. Але спізнений любовник присягнув задержати її свою вірність і ждати.

Так прожив він вільно 51 рік. П'ять літ тому жінка повила. Цілих тих п'ять років „парубок“ роздумував над тим, що йому робити: чи оженившись, чи ще трохи підждати. Вкінці рішився взяти шлюб з особою, яку полюбив іще за молодих літ.

Добре каже приповідка: „Стара любов не ржавіє“.

ОДНАКОВА ТЕМПЕРАТУРА.

Тому, що Пуерто Ріко лежить на дорозі виминних вітрів, має вона найбільше однакову температуру з усіх країв на світі. Пересічна температура в січні виноситься там 73 ступні Фаренгейта, пересічна температура в липні 79 ст. Фаренгейта.

П'ЯТНИЦЯ І СУБОТА

DECEMBER 1 & 2, 1939

ЦЕ ДВА ДНІ, ЩО ЗАКІНЧУЮТЬ 21-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ІСНУВАННЯ ФІРМИ

П. СТАСЮКА

124 FIRST AVE., NEW YORK CITY

Поза надзвичайну знижку цін на всі м'ясні товари
КОЖНИЙ ПОКУПЕЦЬ, ЩО ЗРОБИТЬ ЗАКУПІВ ПОНАД \$1.50

У П'ЯТНИЦЮ І СУБОТУ (1. І 2. ГРУДНЯ)

ДІСТАНЕ КУПОН

ЗА КОТРИЙ ДІСТАНЕ ДАРОМ

БАБКУ

В ПЕКАРНІ П. ОРЛІЦЬКОГО, 104 ПЕРША ЕВЕНЮ
(НЕДАЛЕКО ВІД НАШОГО СКЛЕПУ)

ПОКУПЦІ ФІРМИ П. СТАСЮКА, ЩО ЗРОБЛЯТЬ ЗАКУПІВ У ЦІ ДНІ ПОНАД \$1.50

У ФІЛІЯХ ФІРМИ:

628 - 5th AVENUE 121 NASSAU AVE.
BROOKLYN, N. Y.

ТАКОЖ ДІСТАНУТЬ КУПОН НА БАБКУ

БАБКИ БУДУТЬ ДОСТАВЛЕНІ ДО НАШИХ СКЛЕПІВ

У ЧЕТВЕР І П'ЯТНИЦЮ, 7. І 8. ГРУДНЯ

І ТАМ КОЖНИЙ ПОКУПЕЦЬ БУДЕ МОГТИ ЇХ ДІСТАТИ.

П. СТАСЮКА

ВОСЬМИЙ КОНГРЕС „ОБЄДНАННЯ“

Згідно з § 17 статута „Обєднання“ і рішенням ексекютиви з 21. жовтня 1939 р. подається до загального відома, що черговий, себто

ВОСЬМИЙ КОНГРЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

ВІДБУДЕТЬСЯ

В „HOTEL IMPERIAL“, BROADWAY & 32ND STREET, NEW YORK, N. Y.

В СУБОТУ, 2. ГРУДНЯ (DECEMBER 2, 1939)

Конгрес зачинється в годині 10. рано. Триватиме один день.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття.
2. Вибір президії конгресу.
3. Вибір комісії.
4. Звіти Урядників з діяльності за останні три роки.
5. Дискусія над звітами уступаючого уряду.
6. Реферати:
 - а) Політичне положення укр. земель.
 - б) Завдання „Обєднання“ супроти ста-
рого краю й Америці.
 - в) Справа загального з'їзду всіх амери-
кансько-українських угруповань.
 7. Дискусія над рефератами.
 8. Ухвалення резолюцій.
 9. Вибір нового уряду.
 10. Внески і запити.

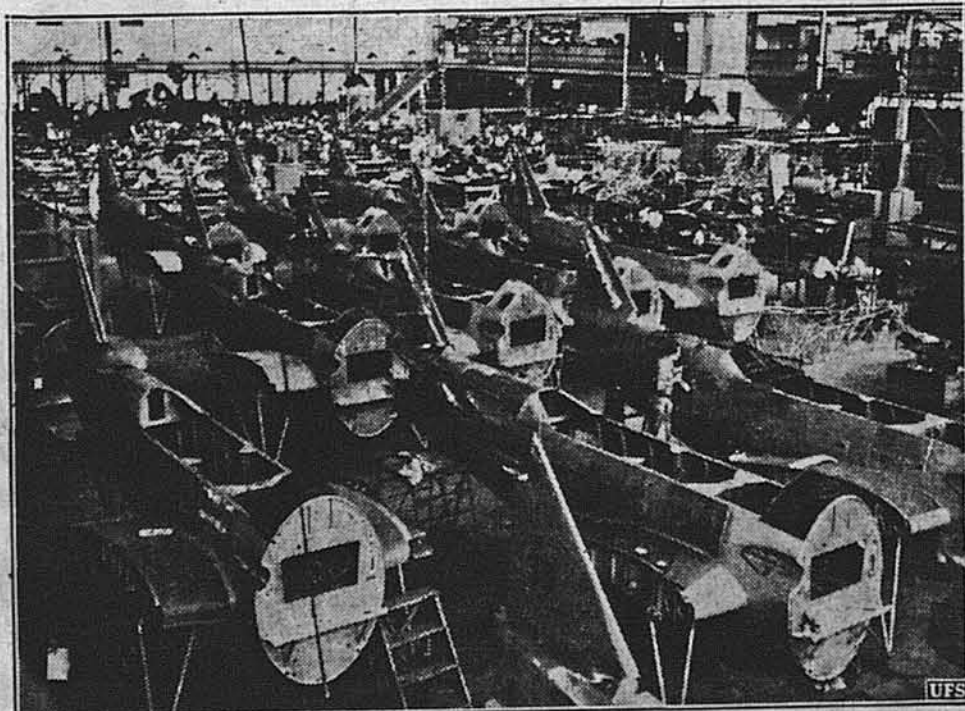
Кожний делегат чи делегатка мусить виказатись повноваженням такого товариства, що було з „Обєднанням“ у зв'язку, пересилаючи через нього жертви на народні потреби.

Заввага: На думці § 22 статута „Обєднання“, кожне товариство, яке є у зв'язку з „Обєднанням“, має право вислати на конгрес одного делегата й на власний кошт. Один делегат може мати повноважність від кількох товариств, братств, сестричтв, клубів і т. п.

По друку на повноважності треба звертатись до канцелярії „Обєднання“ на адресу: „OBYEDNANNYE“, P. O. Box 122, Church Street Annex, NEW YORK, N. Y.

Обєднання Українських Організацій в Америці

248-50

ЛІТАКИ ДЛЯ ВУІКА СЕМА.

Вид фабрики літаків в Інгелвуді, в Каліфорнії, що будує літаки для аме-
риканської армії.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ УСТАВАЙМО В ПРАЦІ.

За останні місяці зайшли в цілім світі величезні зміни. Деякі народи кривавляться в боротьбі, деякі держави готовляться до неї, а ще інші зникли з карти Європи. Український нарід, хоч теоретично не є в боротьбі, фактично переживає страшні марева війни на всіх своїх землях. Не маємо точних відомостей як і де ця наша боротьба ведеться, та інстинктивно чуємо, що нарід український не є пасивний супроти усіх тих явищ, які кругом нього пересуваються. Що діється з нашим культурним, освітнім і політичним життям на різних землях, важко збагнути. Та одне є певне, що багато наших інституцій позамикані і політична думка здавлена, а справжня народня робота припинена.

Це все відбивається уємно і на нашому житті тут в Америці. Наша українська імміграція досі жила соками рідного краю. Тепер, коли тих соків не стало, нам бракує чогось, бракує багату.

Коли два роки тому поляки завісили в праці жіночу організацію „Союз Українок“, нас це страшно прибило морально і можна було почути серед нашого свідомого життя жаль, що перестали жити такі жіночі журнали як „Жінка“ й „Українка“. Ми протестували, скликували віча і т. п. Шож робити тепер, коли не лиш нема „Союзу Українок“, але всі наші організації немов заммерли і то Бог вість як на довго? Шож робити нам, українкам, тут в Америці, з яких велика частина взурувалася в організаційній праці і методах нашого жіноцтва в ріднім краю?

Шож діяти нам? Чи маємо

заложити руки і сидіти нечинно? Чи може будемо вижидати кінця війни і снувати мрії, що там десь у Лондоні чи в Парижі рішиться доля нашого краю? Ні, дорогі сестри, і сто разів ні. Ми не сміємо уставляти в нашій дотершній праці. Ведім її далі, лише з більшою енергією і витривалістю. Ми в Америці маємо зберегти хоч частину нашого національного набутку для майбутніх наших поколінь. Хто зна, чи не ми одні в Америці повинні реткам наших сил зберегти ті жіночі організації, які в Америці повстали, бо можливо вони в будучності мають стати зав'язками жіночого українського організаційного руху по цілому світі. Бож не можливо, щоб нарід наш вікував у неволі, бож не можливо, щоб нарід наш погодився з теперішнім станом річей. А як прийде слушний час, звідки наші сестри, яких організаційний набуток знищений, візьмуть моральної і матеріальної сили до відбудови тих організацій? Вони певно звернуть свої очі до нас за океан і запитують: що робили ви, сестри, в часі народнього горя і скорби? Чи зберегли ви хоч якісь організації в Америці, щоб нам прийти з допомогою, як зажде потреба? Вас же ніхто не переслідував! Шоб ми потім не соромилися нашою нечинністю, не уставляймо в праці. Не тіймо себе, що ми багато зробили для Закарпатської України, висилаючи парупак убрания, бо це була лиш мала капля води в широкому морю. Один американський письменник сказав, що ніхто досі не жалував, що забагато прощав у житті. Таксамо ніхто ніколи не зробив за багато для рідного народу.

Нам, які жнемо в таких переломових часах, судилось терезити різні фази того

життя. Ми за останній рік пережили ясні хвилини, ми навіть в уяві бачили простий шлях за Карпати через Львів на Київ. Ми пережили чорні хвилини і з острахом в серці бачили в уяві, як ворог немов лавина заливав до останньої ступи нашу вільну землю за Карпатами. Ми пережили багато і ще більше можливо переживемо. А шоби події, які котяться блискавкою, не застали нас несприготованими, посилюймо наше організаційне життя. Зєднаймося в нашій праці, бо хоч тут є дві чи більше жіночих організацій, всі вони працюють для одної цілі. Залишм на боці наші амбіції, бо час вимагає конструктивної праці, праці планової й обєднаної.

Справді часто не знаємо, що нам робити. В таких випадках продовжуймо працю, яку вели ми досі, але вже за жадну ціну не сидім нечинно, бо нечинність є упадком духа і зневірі. Тиждень тому англійська королева Єлисавета промовляла через радіо до англійського жіноцтва, визнаючи його витривалість на властивих позиціях. Ми, українські жінки, не маємо королевих, якіб апелювали до нас, зате у нас є щось більше, щось святіше від королеви: є нею наша велика любов до рідного краю й українського народу.

Марія Демидчук.

ЧУДОВЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД РЕВМАТИЧНИХ БОЛІВ

Не терпіть мускулярних болів без потреби. Тисячі людей вдоволилися чудовим звільненням від ревматичних болів, від болів у м'язах, безпечних, від звичайних болів м'язів, тільки через напрання Пейн-Експеллером. Цей сенсативний лік приносить швидку полегшу скоро. Понад 17 мільйонів пляшок вже продано. Отже, не чекайте. Купуйте Пейн-Експеллер. Питайте за Пейн-Експеллером з акорсу на опакуванні.

